

ת"פ (באר שבע) 29392-05-23 - מדינת ישראל - תביעות נגב ע"י נ' מג'ד בן אנואר אלעמור ע"י

ת"פ (באר-שבע) 29392-05-23 - מדינת ישראל - תביעות נגב ע"י נ' מג'ד בן אנואר אלעמור ע"י שלום באר-שבע
ת"פ (באר-שבע) 29392-05-23
מדינת ישראל - תביעות נגב ע"י
ב"כ עו"ד זוהר נאור

נגד

מג'ד בן אנואר אלעמור ע"י
ב"כ עו"ד מוחמד אלעמור
בית משפט השלום בבאר-שבע
[13.10.2024]

כב' השופט רון סולקין
י"א תשרי תשפ"ה

גזר דין

כתב האישום והסדר הטיעון

הנאשם שלפני נותן את הדין בגין העבירות כדלקמן:

· קבלת רכב גנוב, בניגוד לסעיף 413 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977;

· נהיגה ללא רישיון נהיגה (מעולם לא הוציא), בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961.
בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן כא/1, בתאריך 05.05.23, בשעה 02:00 לערך, החנה מור פלדברג (להלן: "המתלונן") את הרכב השייך לאמו, מסוג טויוטה ראב 4 ל.ז. 710-71-302 (להלן: "הרכב") בחניית בניין מס' 32 ברחוב טנא שלמה בבאר שבע (להלן: "המקום").

בהמשך למתואר לעיל, בשעה 03:58 או בסמוך לכך, התפרץ אחר שזהותו אינה ידועה למאשימה לרכב, בכך שניפץ את החלון משולש בדלת ונכנס לרכב בכוונה לבצע גניבה.

בהמשך למתואר לעיל, הניע האחר את הרכב בדרך שאינה ידועה למאשימה במדויק, אז נסע עם הרכב מהמקום. בהמשך לכך, קיבל הנאשם את הרכב הגנוב מהאחר.

בתאריך 06.05.23 בשעה 21:20 לערך, נתפס הנאשם עת הוא נוהג ברכב הגנוב בסמוך למחסום מיתר לכיוון שטחי האוטונומיה באזור יהודה ושומרון.

בעשותו את המתואר לעיל, קיבל הנאשם את הרכב בכך שנטל ונשא אותו, מבלי הסכמת הבעלים, בכוונה לשללו שלילת קבע.

במעמד המתואר לעיל, נהג הנאשם ברכב הגנוב מבלי שהוציא רישיון נהיגה מעולם.

במעמד המתואר לעיל, נהג הנאשם ברכב ללא ביטוח רכב כדין.

בין הצדדים נקשר הסדר טיעון, במסגרתו תוקן כתב האישום, והנאשם הודה והורשע בעובדות ובעבירות שבכתב האישום המתוקן.

כאן המקום לציין, כי במסגרת הסדר הטיעון שנקשר בין הצדדים, תוקן כתב האישום, והנאשם הודה והורשע בעובדות ובעבירות שבכתב האישום המתוקן כא/1, שהן העבירות המנויות לעיל. אולם, ככל הנראה בשל שגגה, בפרוטוקול הדיון המקדמי מיום 07.09.23, במסגרת הכרעת הדין המרשיעה שניתנה, נשמטה העבירה שענינה נהיגה ללא רישיון נהיגה (מעולם לא הוציא).

אף במסגרת פרשת העונש, התייחסו הצדדים לעבירה זו, ומכאן - כי לא נגרם נזק לנאשם לאור טעות זו. על כן, הורה בית המשפט על תיקון טעות זו בפתח הדיון היום.

הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לענין העונש, והנאשם נשלח להערכת שירות המבחן למבוגרים מפאת חובה לאור גילו. לאחר קבלת התסקיר בענינו, טענו הצדדים לעונש, ובתום פרשת העונש, לאור עתירת המאשימה לענין העונש, נשלח הנאשם להערכת הממונה על עבודות השירות בשב"ס. אלא, שהנאשם לא התייצב לראיון ההתאמה אליו הוזמן. מספר ימים טרם השמעת גזר הדין, הוגשה בקשה מטעם ההגנה, לאפשר לנאשם הזדמנות נוספת לגשת לראיון התאמה אצל הממונה על עבודות השירות בשב"ס, ובית המשפט נעתר לבקשה, תוך שנאלץ לדחות מועד השמעת גזר הדין.

אלא, שהנאשם התייצב אצל הממונה ללא המסמכים הנדרשים, והוגשה בקשת דחייה נוספת מטעם הממונה על עבודות השירות.

בית המשפט נעתר לבקשה והורה לנאשם להשלים את המסמכים תוך הודעה לבית המשפט, אך הנאשם לא עשה כן, ובית המשפט קבע, כי הממונה פטור מהגשת חוות דעת בענינו של הנאשם.

ביום 27.08.24, הוגשה בקשה מטעם ההגנה, לאפשר לנאשם הזדמנות נוספת להמציא המסמכים הרפואיים הנדרשים ולגשת לראיון נוסף אצל הממונה על עבודות השירות.

בית המשפט נעתר לבקשה, בכפוף להפקדה כספית, אשר תבטיח את שיתוף הפעולה של הנאשם.

ביום 25.09.24 הוגשה חוות דעת הממונה על עבודות השירות בענינו של הנאשם.

מכאן - גזר דין זה.

ראיות לעונש

התביעה לא הגישה ראיות לענין העונש.

ההגנה הציגה, במעמד הדיון, תעודת חוגר של הנאשם, ממנה עולה, כי התגייס לצבא בתאריך 20.04.21 והגישה מסמכים בנוגע לשירות הצבאי של אחיו של הנאשם.

הערכת שירות המבחן למבוגרים

הנאשם כבן 21, רווק, מתגורר בבית הוריו בישוב כסייפה ועובד מזה כשלושה חודשים בחנות לכלי בית בבעלות דודו. הנאשם שלל בעיות בריאותיות או נפשיות.

הנאשם סיים 10 שנות לימוד ללא תעודת בגרות, ותיאר את עצמו כתלמיד ממוצע וממושמע ללא בעיות. לדבריו, עזב את מסגרת החינוך, על מנת לסייע בפרנסת הבית.

הנאשם שלל אלימות במשפחה או מעורבות שולית.

בשיחה שנערכה עם אביו של הנאשם, תואר הנאשם כילד נורמטיבי ומופנם, ללא בעיות משמעת והתנהגות.

לדברי אביו של הנאשם, האחרון סייע בפרנסת הבית מגיל צעיר. עוד מסר, כי הקשר עם הנאשם הינו קרוב וחברי. שירות המבחן תיאר פער בין דברי הנאשם לדברי אביו, כאשר אביו של הנאשם סיפר, כי האחרון סיים 12 שנות לימוד ואילו הנאשם מסר, כי סיים 10 שנות לימוד בלבד. אביו של הנאשם מסר, כי העבירות אינן מאפיינות את הנאשם והוא חושש, כי הנאשם אינו מגלה את זהות שותפו לעבירות בשל חשש לסכסוך בין משפחות. אביו של הנאשם תיאר אותו כבעל מידות טובות ובעל אחריות ומוסר עבודה גבוה, אשר לאחר הסתבכותו זו, ניתק קשריו החברתיים והתמקד בעבודה. הנאשם נשאל בנוגע לפער בין דבריו לדברי אביו ומסר, כי אכן סיים 10 שנות לימוד בלבד, אך לא שיתף בכך את משפחתו. הנאשם מסר, כי התגייס לשירות צבאי בתאריך 20.04.21 לתפקיד נהג צבאי, אך לדבריו לא הסתדר עם מפקדו. הרבה להיעדר בשל בעיות בריאותיות, וכאשר סורבה בקשתו לצאת הביתה באחת מן הפעמים, החליט לערוק מהצבא, ולאחר מכן הוזמן לוועדה אשר החליטה על שחרורו מהצבא. לדבריו, מתחרט על כך ושואף לחזור לשירות צבאי. אשר לעבירות דנו, הנאשם נטל אחריות חלקית על מעשיו. לדבריו, אכן נהג ללא רישיון נהיגה, אך לא ידע שהרכב גנוב. לדבריו, נסע עם בן דודו לשגב שלום וראה רכב שחנה בשולי הדרך וסימן להם לעצור. האדם שהיה ברכב ביקש עזרה בהעברת הרכב דרך מחסום מיתר ושם יגיע בן דודו לאסוף את הרכב. כאשר נשאל הנאשם מדוע הסכים לנהוג ברכב של אדם שאינו מכיר, השיב, כי בצבא הוטמעו בו ערכים של סיוע לזולת ולכן לא הפעיל שיקול דעת. כאשר נשאל מדוע הסכים לנהוג ללא רישיון נהיגה השיב, כי פעל מאותו ערך של סיוע לזולת ולא חשב על השלכות מעשיו ועל המסוכנות שהיווה לסביבה בכך שנהג ללא רישיון. לטענתו, חש פחד רב והחל להבין את חומרת מעשיו ולהרגיש חרטה על התנהלותו. הנאשם הביע אמביוולנטיות להצעת שירות המבחן להשתלב בהליך טיפולי, כאשר מחד מסר, כי יתקשה להתמיד בהליך הטיפולי ומאידך, הביע נכונות לשתף פעולה עם שירות המבחן ולסיים את ההליך הפלילי בצורה מיטיבה. הנאשם השתלב בהכנה לקבוצה טיפולית, הגיע באיחור ויצא מוקדם. לדבריו, אינו מעוניין להשתלב בהליך הטיפולי בשל חוסר פניות וחוסר הבנה ושירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית בענינו. שירות המבחן התרשם, כי לנאשם מוסר עבודה גבוה, המבטא שאיפות נורמטיביות וניכר רצון מצדו לשנות את דפוסיו. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם התקשה להישמע לגורמי סמכות בצבא ולהיענות לגבולות שהוצבו לו. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם נוטל אחריות חלקית על מעשיו ומטשטש מידע הקשור בעבירות. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם בעל מאפיינים ילדותיים, בלתי בשלים ואימפולסיביים, אשר מתקשה להפעיל שיקול דעת ולבחון את השלכות מעשיו. במכלול השיקולים, המליץ שירות המבחן על ענישה חינוכית בדמות צו של"צ בהיקף 200 שעות. חוות דעת הממונה על עבודות השירות בשב"ס בהודעה שהוגשה ביום 06.06.24 נמסר, כי הנאשם לא התייצב לראיון שנקבע לו. לבקשת ההגנה, ניתנה לנאשם הזדמנות נוספת לגשת לראיון ההתאמה אצל הממונה, אך ביום 07.08.24, הוגשה הודעת הממונה על עבודות השירות, לפיה הנאשם התייצב לראיון ללא המסמכים הרפואיים הנדרשים. לבקשת ההגנה, ניתנה לנאשם הזדמנות נוספת להמציא המסמכים הרפואיים ולגשת לראיון נוסף, ובחוות הדעת שהוגשה ביום 25.09.24, נמצא הנאשם מתאים לשאת בעונש מאסר לריצו בדרך של עבודות שירות.

טענות הצדדים

התביעה הגישה טיעוניה בכתב (ת/1) והשלימה אותן על פה.

התביעה טענה, כי עבירות הרכוש הפכו מכת מדינה ופוגעות בערכים של הגנב על בטחונו; רכושו; ופרטיותו של האדם. אשר לעבירת התעבורה, טענה התביעה לפגיעה בהגנה על חייהם ושלמות גופם של משתמשי הדרך.

התביעה טענה, כי גניבת רכב דומה לביתו של אדם וזכאית להגנה רחבה ויש להשית ענישה מוחשית ומרתיעה שתהפוך עבירות מסוג זה ללא כדאיות.

התביעה טענה, כי הנאשם פגע פגיעה משמעותית בערכים המוגנים, כיוון שהיווה החוליה האחרונה שבגניבת רכבו של המתלונן, שתפקידו היה להעביר את הרכב דרך מחסום מיתר לשטחי האוטונומיה באזור יהודה ושומרון. אם לא די בכך, היווה סכנה ממשית לציבור, שעה שנוהג ללא רישיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח.

התביעה עתרה למתחם ענישה הנע בין 9 חודשי מאסר, אשר יכול שירוצו בדרך של עבודות שירות, ועד 20 חודשי מאסר בפועל.

התביעה הפנתה לתסקיר שירות המבחן, ממנו עולה, כי הנאשם נטל אחריות חלקית בלבד על המעשים וטען, כי לא ידע שמדובר ברכב גנוב. התביעה ביקשה לא לקבל גרסה זו של הנאשם.

בנוסף, עמדה התביעה על כך שהנאשם סירב להשתלב בהליך טיפולי ועל כך שהמלצת שירות המבחן אינה הולמת את העבירות, וכי אם אין בידו להתפנות להליך טיפולי, לא יהיה בידו להתפנות לרצות את צו השל"צ. התביעה טענה, כי אין מקום לסטות ממתחם הענישה.

התביעה טענה, כי בעבירות מסוג זה, יש להעיף הגנה על אינטרס הציבור ולהשית ענישה מרתיעה אשר תעביר מסר ברור של היעדר כדאיות בעבירות רכוש.

התביעה עתרה לגזור עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם הענישה לצד מאסרים מותנים מרתיעים; קנס; פיצוי לנפגע העבירה ע.ת. 2; התחייבות להימנע מעבירה; פסילה בפועל ועל תנאי של רישיון הנהיגה.

ההגנה טענה, כי הנאשם שירת בצבא תקופה לא מבוטלת ושירותו הופסק בשל הסתבכותו זו.

לדברי ההגנה, דודו של הנאשם, איברהים אלעמור, הינו סא"ל במילואים וגם בן דודו של הנאשם ושלוש אחיו שירתו בצה"ל.

ההגנה טענה, כי בניגוד למצב שיצרה התביעה, אין לנאשם קשר לגניבת הרכב, היות שהגיע לידיו כ-48 שעות לאחר גניבתו.

לטענת ההגנה, נבע סירובו של הנאשם להשתתף בהליך טיפולי מתוך כך, שביקש שלא לפגוע בתעסוקתו.

ההגנה הסכימה עם הערכים המוגנים שנטענו על ידי התביעה, אך מידת הפגיעה בהם שונה מזו שטענה התביעה, כיוון שהרכב לא הועבר בפועל לשטחי האוטונומיה.

ההגנה ביקשה לקחת בחשבון, כי הנאשם נעדר הרשעות קודמות וזו מעידה ראשונה שלו, תוך "הבעת חולשה שלו" בניסיון לרצות את חבריו, אשר ביקשו ממנו "טובה" פלילית.

לטענת ההגנה, המדובר היה באירוע ספונטני, שהוא נעדר מאפייני תחכום.

ההגנה טענה, כי הנאשם הפעיל שיקול דעת שגוי והרס לעצמו את שירותו הצבאי.

ההגנה ביקשה לקחת בחשבון, כי הנאשם נעצר כחודש לאחר העבירות ושהה במעצר מאחורי סורג ובריה במשך 4 חודשים נוספים.

ההגנה עתרה למתחם ענישה הנע בין עבודות שירות ועד מספר חודשי מאסר בפועל.

ההגנה טענה, כי הנאשם מעונין לחזור לשירות צבאי במיוחד לאור המלחמה, וכי הטלת עונש מאסר בפועל, גם לריצוי בדרך של עבודות שירות, תביא לפגיעה ביכולתו לחזור לצבא או להשתלב בעבודות אבטחה.

ההגנה טענה, כי הנאשם מנסה להוציא רישיון נהיגה אזרחי אך מתקשה בכך.

ההגנה עתרה לאמץ את המלצת שירות המבחן למבוגרים ולהשית של"צ ברף הנמוך.

לבקשת ההגנה, ניתנה לאביו של הנאשם האפשרות לשאת דברים. הוא מסר, כי הנאשם עשה טעות חמורה והוא לא סולח לו על כך. לדבריו, הנאשם היה בצבא, וגם בניו האחרים שירתו בצבא, אחיו הוא סגן אלוף ועוד אחיו בצבא. עוד מסר, כי העבירות אינן מאפיינות את הנאשם והתנהגות זו הינה חריגה. יש לשקם את הנאשם ולסייע לו לחזור לתלם והוא שומר עליו שיהיה במסלול הנכון, לכן הוא מבקש את התחשבות בית המשפט. הנאשם נמנע מלמסור את דברו האחרון.

דיון והכרעה

עבירות רכוש בכלל ועבירות כלפי רכבים בפרט, פוגעות בתחושת הביטחון האישי של האזרח. עבירות אלה מחייבות ענישה משמעותית, בעולם המעשה, על מנת להרתיע את עובריהן ולהפוך אותן ללא כדאיות. מעבר לנזקים הממוניים הנגרמים לנפגעי העבירה מעבירות אלו, ישנם תמיד נזקים נלווים, כמו התרוצצות למציאת רכב חדש או לתיקון הנזקים אם נמצא הרכב הגנוב; שהות בלא רכב לתקופה מסוימת; שינוי בתכניות; התמודדות עם גופים ביורוקרטיים לצורך הגשת תלונה, ביטול רישיון הרכב; תביעת פוליסת הביטוח; חידוש תיעוד שאבד; התקנת מיגון ברכב חדש שנרכש - אם לא אותרה הגניבה; אבדן מיטלטלין שונים שהיו ברכב, פעמים רבות בשווי ניכר; ועוד. בנוסף, קיימת עליה מתמדת בעלות פרמיות הביטוח בגין כלי רכב, המגולגלת על הצבור כולו, בשל העליה בשכירות העבירות, אשר הפכה מזמן למכת מדינה. בשנה האחרונה, היתה קפיצה של יותר מפי 1.5 בעלות פרמיות הביטוח בכלל החברות המבטחות. עליה זו נומקה בגידול בהיקף גניבות הרכב, והיא מהווה, הלכה למעשה, כעין מס נוסף המוטל על כלל הציבור.

על התייחסות בית המשפט העליון לעבירות אלה ראו פסק הדין רע"פ 7890/10 מליטאת נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים):

אין צורך להכביר מלים על מפח הנפש של אדם היוצא מביתו ומגלה כי רכבו, רכוש יקר ובעל חשיבות רבה מכל בחינה, אינו עוד. לכך מצטרף הנזק הכלכלי במעגל רחב יותר, במונחי המשק. הרוצה ליהנות בזדון מעמל הזולת ולשלוח יד ברכוש שלא הוא צבר, ראוי לענישה מחמירה...

ככלל, ייסוג האינטרס האישי השיקומי של העבריין מפני האינטרס הציבורי, ככל שמדובר בעבירות אלה.

בנוגע למשקל שיש ליחס לנסיבות אישיות או לאינטרס השיקום בעבירות אלה, ראו פסק הדין רע"פ 10116/06 כהן נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים):

האינטרס השיקומי הינו חלק ממכלול השיקולים אשר נלקחים בחשבון במסגרת שיקוליה ענישה. אך במקרה זה הוא נסוג מפני האינטרס הציבורי והצורך לנקוט במדיניות של ענישה מרתיעה. העבירות שביצע המבקש הינן עבירות חמורות, אשר, כפי שציין בית-משפט השלום, פוגעות פגיעה קשה הן בזכויות המתלוננים והן בכלל הציבור. בית-משפט זה נדרש לא פעם לצורך בנקיטת מדיניות ענישה מרתיעה בעבירות של גניבת רכב. למרבה הצער, תופעת גניבות הרכב טרם נעקרה משורש ומכת המדינה שאליה נדרש בית משפט זה לפני בדיוק עשור (פסק הדין רע"פ 5724/95 ניתן ב 12.5.96) כמעט שהפכה לעשר מכות היא ממשיכה לנגוס ברכושם של רבים ופגיעתה רעה כלכלית ואנושית. המעט שבידי בית משפט זה לעשות הוא לחזק את ידיהם של בתי המשפט הדיוניים בראייה מחמירה של העבירות הכרוכות בכך" (ע"פ 11194/05 אבו סבית נ' מדינת ישראל (טרם פורסם)). עוד ראו, רע"פ 1123/18 דבארי נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים):

לטעמי, צדקו הערכאות הקודמות כאשר סיווגו את העבירות שביצע המבקש כעבירות בעלות חומרה יתרה, הן בשל הסכנה הגלומה בהן לשלום הציבור, והן בשל העובדה כי גניבת רכב הפכה להיות 'מכת מדינה'. לפיכך, לא היה מקום לחריגה לקולא ממתחם הענישה, משיקולי שיקום.

לא בכדי, ראה המחוקק ליחד לעבירות אלה סימן נפרד - סימן ה-1 - במסגרת הפרק העוסק בעבירות הרכוש (פרק י"א) בחוק העונשין, תשל"ז - 1977. בסימן זה, הוחמרו העונשים בגין עבירות כנגד כלי רכב, אשר סווגו כעבירות מסוג פשע, חלף העבירות המקבילות כלפי הרכוש באופן כללי, מרביתן מסווגות כעוון. קביעה זו של המחוקק - מן הדין שתבוא ידי ביטויה גם בקביעת הענישה בפועל.

אשר לנהיגה ללא רישיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח ראו רע"פ 2666/12 עטאללה נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים):

המבקש נהג ברכב ללא רישיון וללא ביטוח, תוך שהוא מסכן עוברי אורח. ברי, כי נהיגה בלי רישיון משמעה הסטטוטורי נהיגה ללא כישורי נהיגה, וממילא סיכון הזולת. ומעבר לכך נאמר לא אחת, כי משמעות נהיגה כזאת, בהיעדר ביטוח, היא גם הטלת פיצוי הנפגעים על הציבור. במקרה דנן, קיבל הנאשם לידי רכב גנוב, אשר נגנב מהעיר באר שבע.

אמנם, לא הורשע הנאשם בגניבת הרכב, אך יש ממש בטענת התביעה, כי מעשי העבירה שעבר היוו חוליה מרכזית בהשלמת הגניבה, שעה שקיבל לידיו את הרכב הגנוב והסיעו למחסום מיתר, בכדי להעבירו לשטחי האוטונומיה באזור יהודה ושומרון.

הנאשם נהג ברכב, שעה שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח ובכך יצר פוטנציאל סיכון משמעותי לפגיעה אנושה בשלומם ואף בחייהם של משתמשי הדרך.

נהיגה ללא רישיון נהיגה משליכה גם על הכיסוי הביטוחי, אם חלילה ייפגע מאן דהוא כתוצאה מכך, שמי שנוהג ברכב לא הוכשר לעשות כן.

כבר נאמר לא פעם, כי כלי רכב בו נוהג אדם, עלול לשמש כשלעצמו כנשק וככלי משחית. עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה פוגעת בערכים המוגנים של בטחון ציבור משתמשי הדרך; שלמות גופם; ואף יש בכך אלמנט של פגיעה כלכלית, כיוון שעלויות הנזקים העלולים להיגרם ממעשי הנאשם, בסופו של דבר, יגיעו לפתחו של הציבור, בהתייכרות פרמיות הביטוח. ודאי כך, כאשר המדובר בנהיגה תוך כדי עבירה אחרת או, כמו במקרה דנן, במטרה למלט רכב גנוב מבעליו.

בניגוד לטענת ההגנה, אין בכתב האישום אינדיקציה לכך שהנאשם קיבל לידיו את הרכב בחלוף כ-48 שעות מגניבתו, אלא מתואר, כי בחלוף פחות מ-48 שעות - נתפס הנאשם נוהג ברכב הגנוב. אין בידי בית המשפט, התביעה, או ההגנה, לדעת מתי קיבל לידיו הרכב הגנוב ואין מדובר בהתנהלות שאינה שכיחה, כאשר העבריינים העוסקים בגניבת רכב משהים את העברתו הלאה לפרק זמן מסוים כדי שהשטח יירגע.

הנאשם סיפק, לפני שירות המבחן למבוגרים, הסבר בנוגע לנסיבות העבירות, אך הסבר זה אינו מתיישב עם ניסיון החיים וההיגיון הבריא ואף אינו עולה בקנה אחד עם הפרטים, בהם הודה הנאשם בכתב האישום המתוקן. לדברי הנאשם, נסע לתומו והבחין באדם זר, שאין לו כל היכרות עמו, אשר ביקש ממנו להסיע את הרכב למחסום מיתר. הנאשם עשה זאת, כשאין ברשותו רישיון נהיגה, אך לטענתו, לא ידע שמדובר ברכב גנוב. לדבריו, עשה זאת כיוון שהוא אוהב "לסייע לזולת".

גם טענת ההגנה, כי הנסיבות כאן פחות חמורות כיוון שהרכב לא הועבר לשטחי האוטונומיה, אין בה ממש, שהרי הנאשם נתפס בדרכו להעביר את הרכב, ממש בסמוך למחסום מיתר.

להלן, תובא פסיקה בנוגע למקרים דומים. אף אם סעיפי האישום אינם זהים בכל אחד מהמקרים, הרי יש בפסיקה זו כדי ללמד על הענישה הנוהגת.

· ע"פ 7338/19 אבו נימר נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים) - המערער הורשע, על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של קשירת קשר לפשע; ניסיון לקבלת רכב גנוב; קבלת רכב גנוב. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 18 ועד 30 חודשי מאסר בפועל וגזר על הנאשם 20 חודשי מאסר בפועל (אשר כללו הפעלת מאסר על תנאי) לצד ענישה נלווית. ערעורו לבית המשפט העליון נדחה.

· עפ"ג 8320-09-21 דסוקי נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים) - המערער הורשע, על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בשתי עבירות של קבלת רכב גנוב. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין 7 ועד 18 חודשי מאסר בפועל בגין כל עבירה וגזר על הנאשם שנת מאסר בצירוף ענישה נלווית. בית המשפט המחוזי הפחית עונשו ל-10 חודשי מאסר בשל נסיבות אישיות חריגות וציין: העונש הקבוע לעבירה לפי סעיף 413' בחוק העונשין, בה המערער הורשע, הוא 7 שנות מאסר. ומדיניות הענישה הנהוגה בעבירה זו הינה של רצינות וחומרה ובמסגרתה, ככלל, הענישה כוללת מרכיב של מאסר בפועל לתקופה משמעותית, גם כשמדובר בנאשמים צעירים או נעדרי עבר פלילי. (ההדגשה אינה במקור).

· עפ"ג 51984-08-17 אלעס נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים) - המערער הורשע בעבירה של קבלת רכב גנוב ונתפס סמוך למחסום המוביל לשטחי האוטונומיה ביהודה ושומרון. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין 7 ועד 15 חודשי מאסר בפועל וגזר על הנאשם שנת מאסר לצד ענישה נלווית. ערעורו לבית המשפט המחוזי נדחה תוך שצוין: העבירה שבוצעה ע"י המערער חמורה בנסיבותיה. דינו של מקבל רכוש שהושג בפשע חמור במידה דומה לזה של מבצע העבירה הישירה, משיג הרכוש, ועל פי נסיבות העבירה נוכח העברת הרכב לידי המערער זמן קצר לאחר ביצוע גניבתו ע"י אחר, ותפיסת הרכב בדרכו לשטחי רש"פ, עולה קשר מובהק בין השגת הרכב ובין קבלת הרכב ע"י המערער לבין אותן נסיבות שקשורות לגניבתו.

בית המשפט עיין בפסיקה שהוגשה מטעם באי כוח הצדדים. אולם, קביעת מתחם הענישה היא בהתאם לנסיבות המקרה העומד לדיון, וסקירת מדיניות הענישה הנוהגת היא רק שיקול אחד מבין כלל השיקולים אותו עושה בית המשפט בקובעו מתחם ענישה הולם. בהתאם להוראות סעיף 40' לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, בבואו של בית המשפט לקבוע מתחם ענישה, רשאי לקחת בחשבון מכלול שיקולים, בין היתר, נסיבות ביצוע העבירה; משך ההתנהגות העבריינית; מידת הפגיעה בערכים המוגנים; וכן, שיקולים נוספים.

בנסיבות האמורות, משנתפס הנאשם נוהג ברכב גנוב, אשר נגנב יום קודם לכן, בניסיון להעבירו לשטחי האוטונומיה ביהודה ושומרון, כאשר הוא נוהג ללא רישיון נהיגה (מעולם לא הוציא); ולאור חלקו המשמעותי בהשלמת העבירה; מוצא בית המשפט לקבוע מתחם ענישה הנע בין 9 ועד 20 חודשי מאסר בפועל.

קביעת הענישה הספציפית בגדרי מתחם הענישה מעשי הנאשם כעורים ומעידים על זלזול ברכוש הזולת ובשלום הציבור.

הנאשם הופנה להערכת שירות המבחן למבוגרים, אשר התרשם, כי הנאשם נוטל אחריות חלקית ונוטה לצמצם ולטשטש את העבירות.

שירות המבחן ניסה לשלב את הנאשם בקבוצה טיפולית, אך הנאשם סירב להשתתף בטענה, כי אינו פנוי להליך הטיפול לאור עבודתו במשרה מלאה.

חרף האמור, המליץ שירות המבחן על ענישה שיקומית בדמות צו של"צ בהיקף 200 שעות.

המלצת שירות המבחן אינה הולמת את נסיבות העבירות ומכל מקום, כפי שנפסק לא פעם, המלצת שירות המבחן אינה בבחינת נתון קונקלוסיבי המחייב את בית המשפט, בהיותה מתמקדת בנסיבותיו האישיות של הנאשם. ראו, לענין זה, ע"פ 1261/18 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים):

ראוי לשוב ולהזכיר, כי המלצתו של תסקיר שירות המבחן הינה בגדר המלצה, כשגזירת הדין שמורה לשופט, שאינו רשאי להתנצל מחובתו להעניש (ההדגשה אינה במקור).

עוד ראו, ע"פ 971/21 אמצ'י נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים):

כידוע, תסקיר שירות המבחן הינו כלי עזר שאותו נדרש בית המשפט לבחון "בעין שיפוטית" ואין בו משום המלצה מחייבת.

ההגנה טענה, כי שירותו הצבאי של הנאשם הופסק בשל הסתבכותו זו, ושליחתו למאסר, גם בדרך של עבודות שירות, תוביל לכך שלא יוכל לחזור לשירות צבאי או לעבוד בעתיד בעבודות אבטחה.

טענה זו אינה תואמת את הדברים שמסר הנאשם לקצינת המבחן. לדבריו, ערק מהצבא על רקע תחושת התנכלות מצד מפקדו ולאחר מכן עמד בפני ועדה, שהחליטה על שחרורו מהצבא.

עוד יוער, כי כיום, עובד הנאשם בעסק לממכר כלי בית השייך לדודו ביישוב כסייפה והטענה בדבר שאיפתו להשתלב בעבודות אבטחה בעתיד אינה רלוונטית, לעת הזו, לאור הרשעתו של הנאשם בדין, סיכויי התממשותה אינם גבוהים. לזכות הנאשם, יילקחו הודאתו באשמה ונטילת האחריות מצדו, הגם שלא היתה מלאה.

עוד לזכותו, היעדר הרשעות קודמות או אינדיקציה על הסתבכויות נוספות מאז אירועי כתב האישום.

בנסיבות האמורות, מוצא בית המשפט לגזור עונשו של הנאשם בתחתית מתחם הענישה.

הנאשם נמצא מתאים לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות, כפי עתירת התביעה בתחתית המתחם.

כמובן, יושתו על הנאשם מאסרים מותנים, לבל ישלח שוב ידו ברכוש הזולת או יסכן את הציבור בנהיגה כאשר אינו מורשה לכך.

ההכבדה על כלל הציבור כתוצאה מעבירות אלה, כפי שפורטה לעיל, מצדיקה השתת עיצום כספי מסוג קנס.

עוד מוצא בית המשפט לחייב את הנאשם בפיצוי לבעליו של כלי הרכב שנגנב, שיביא בחשבון גם רכיבים נלווים או לא ממונים, שאינם מכוסים בפוליסות ביטוח וכן יהיה בו בבחינת הכרה בפגיעה שנגרמה להן. הפיצוי יהיה תוך שבית המשפט שם לנגד עיניו את חלקו של הנאשם במסכת העבריינית, כאשר הנאשם לא הורשע בעצם גניבת הרכב אלא בניסיון העברתו לשטחי האוטונומיה.

עוד רואה בית המשפט לקבל עתירת התביעה ולהשית עונש פסילת רישיון נהיגה למשך תקופה משמעותית. במקרה דנן, מדובר במי שעבר עבירה מסוג פשע, שעה שהוא נוהג ברכב גנוב, כאשר מעולם לא הוציא רישיון נהיגה.

כאמור, לא קשה לתאר את הסיכון העלול היה להיגרם לעוברי דרך תמימים כתוצאה מנהיגה ברכב גנוב, בידי מי שכלל אינו מורשה לנהיגה. נהיגה באופן זה מחייבת הרחקת הנאשם מהדרך לתקופה משמעותית ביותר.

סעיפים 35-43 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961, מסמיכים את בית המשפט לפסול את רישונו של מי שעבר עבירה תוך שימוש ברכב מנועי.

על כן - יקבל בית המשפט עתירת התביעה להשתת פסילה בפועל ועל תנאי של רישיון הנהיגה, לתקופה ממושכת. סיכום

לאחר ששמע טענות הצדדים; עיין בטיעוני התביעה בכתב; עיין בראיות לעונש; עיין בתסקיר שירות המבחן למבוגרים; עיין בפסיקה; ושמע דברו האחרון של הנאשם; גוזר עליו את העונשים כדלקמן:

א. 9 חודשי מאסר בפועל. בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות השירות בשב"ס, ירצה הנאשם המאסר בדרך של עבודות שירות, בעמותת "יחדיו" דימונה, רח' מג' המעפילים 28, דימונה, 5 ימים בשבוע, שעות העבודה - בהתאם לממונים עליו במקום. על הנאשם להתייצב, ביום 27.11.24, שעה 08:00, במשרד הממונה על עבודות השירות במחוז דרום בשב"ס, ומשם ימשיך לריצוי העבודות בהתאם להנחיות שיקבל. הנאשם מוזהר, כי אי התייצבות לריצוי עבודות השירות; אי שמיעה להוראות הממונים עליו במשרד הממונה על עבודות השירות או במקום ריצוי עבודות השירות; אי שיתוף פעולה עם משרד הממונה על עבודות השירות בכל ענין שהוא, לרבות מסירת בדיקות - עלול להביא להפקעה מנהלית של צו ריצוי המאסר בדרך של עבודות שירות, על כל המשתמע מכך;

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום סיום ריצוי המאסר בפועל, והתנאי - שהנאשם לא יעבור עבירה בניגוד לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, פרק י"א, שהיא מסוג פשע;

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום סיום ריצוי המאסר בפועל, והתנאי - שהנאשם לא יעבור עבירה בניגוד לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, פרק י"א, שהיא מסוג עוון;

ד. 6 חודשים מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום סיום ריצוי המאסר בפועל, של הנאשם ממאסרו והתנאי - שהנאשם לא יעבור עבירה בניגוד לסעיף 10 או 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961, או עבירה בניגוד לסעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תשל"ל - 1970;

ה. קנס בסך 10,000 ₪ או 90 ימי מאסר תמורתו;

ו. פיצוי לנפגע העבירה ע.ת. 2 בכתב האישום המתוקן ת/1 בסך 5,000 ₪;

ז. הקנס והפיצוי ישולמו ב- 15 שיעורים שווים ורצופים, החל מיום 15.11.24 ובכל 15 לחודש העוקב. לא יועבר אחד התשלומים במועד - תועמד היתרה לפירעון מידי;

ח. באחריות התביעה להעביר פרטי המפוצה למזכירות בית המשפט בתוך 14 ימים מהיום;

ט. פסילה בפועל מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה לרכב מנועי למשך שנתיים. על הנאשם להפקיד רישיונו, או תצהיר מתאים, במזכירות בית המשפט ביום העבודה הבא שלאחר סיום ריצוי המאסר בפועל. מובהר לנאשם, כי כל עוד לא הופקד הרישיון או התצהיר - יהיה הנאשם פסול מלנהוג, אך הפסילה לא תימנה;

י. פסילה מקבל ומהחזיק רישיון נהיגה לרכב מנועי בת שנה על תנאי, תקופת התנאי למשך 3 שנים מסיום הפסילה בפועל;

יא. הנאשם יצהיר על התחייבות בסך 7,500 ₪ להימנע, בתוך שלוש שנים מיום סיום ריצוי המאסר בפועל, מכל עבירה המפעילה את אחד המאסרים המותנים שהושתו על הנאשם בגזר דין זה. לא יצהיר הנאשם כאמור - יאסר למשך 35 יום נוספים.

עותק גזר הדין יועבר לשירות המבחן למבוגרים ולממונה על עבודות השירות בשב"ס.

הודעה זכות הערעור.

ניתנה היום, י"א תשרי תשפ"ה, 13 אוקטובר 2024, במעמד הצדדים.